

Meg kell érteni a kor szavát, amely nem tűri *dilettánsok és antiszociális lények térfoglalását* a társadalomban. Az újarcú és újszellemű francia oktatásnak első megjelenését kell köszöntenünk a tájékozódó osztályok bevezetésében és érdemes talán gondolkodnunk azon, hogy *a magyar viszonyokra mi alkalmazható ebből a témakörből.*

Dr. Aldobolyi Nagy Miklós.

Csehszlovákia magyar kisebbségének krízist feltűntető szellemi irányvonalára nézve, főleg az új nemzedék szempontjából, döntő fontosságú nevelési tényezőszámba veendő, vajjon *milyen veretű* is az ottani *tankönyvirodalom*. Az államfordulat (prevrat) után nem maradt Szlovénzskón *olyan tanítógárda*, mely pedagógiai és szakképzettsége folytán vállalhatta volna a *tan* *könyvirás* nehéz feladatát. Hasonló jelenség ötlük szemünkbe a *többi magyar iskolafaj* tekintetében is. Így állhatott elő az a kisebbségi nemzetnevelési szemszögből hátrányos helyzet, hogy egyrészt a magyar szerzők némasága révén, a felvidéki népi településünk *kulturográfiai* mozzanatait mellőző, *„cseh tankönyvforaitások”* jöttek divatba. Ennek *irányított létekmérgezését* ellensúlyozandó, mint általában a kisebbségi kenyéren tengő magyar életégész területén, úgy itt is a *hagyománynélküli, gyökértelen „újrakezdéssel”* kellett kísérletezniök. A csendes alkalmazkodás évei után lendületes munkakedvvel látak hozzá a tátongó úr telítéséhez. Ekként történhetett csak meg, hogy az államfordulat óta 1935. végéig az Iskolai- és Nemzetművelődési Minisztérium jóváhagyta magyar tankönyvek száma elérte a 227-et.¹⁻²

¹⁻² Zombori György: Tankönyveink, szlovénzskói tankönyvirodalmunk. Magyar Írás, 1936. 8. sz. 70.

Bírálatát I. Boross Bélától: A szlovénzskói magyar tanítóság és a tankönyvirodalom. Magyar Írás, 1936. 10. sz.

Ez a kétségkívül számottevő „menyiségi többtermelés” az 1928-1933 közötti időtérben mutatja talán 132 megjelent tankönyvével együtt, az alkotási láznak maximális görbét. Igen tanulságos dolog ez öt év tankönyvtermésének *iskolafajok szerinti megoszlását* figyelemre méltatnunk.

Az említett 132 tankönyv közül épp *kétharmada*, azaz 88 volt népiskolai rendeltetésű, míg 44 *középiszkolai* célokat szolgált. A szóbanforgó 132 tankönyvből az eredeti és fordított művek aránya 122:10, ami a megelőző évtized (1918—1928) kedvezőtlen állapotához mérten, de önmagában véve is örvendetes javulásként könyvelhető el.

Ez a meggyarapodott szlovénzskói magyar tankönyvirodalom azonban, teljes függetlenségben az anyaországtól szintén abban a szervi hibában gyengélkedik, *hogy nincs metodikája*. A tankönyvbíráló szerepkört magának kisa-játító cseh *Iskolai Referátus* a jóváhagyást ugyanis csak politikai előfeltételekhez, a tankönyv *magyarságellenes hangulatához* köti s ezzel az amúgyis krízissel küzdő kisebbségi tankönyvirás hivatalos támogatást kap a színvonalcsökkentés intézményes megszervezésére.

A színvonalalatti teljesítmények túlsúlya mindamelllett nem képes a kevés-számú, de annál ügyesebb rendszerű ígéretek felvillanását eltitkolni.

Bognár Cecil logikája, Borka Géza népiskolai magyar nyelv- és olvasókönyve, Horváth Cézár elsőosztályos természetrajzkönyve . . . a felvidéki magyarok legfontosabb iskolaproblémáját, a *„színvonalas tankönyvirodalmat”* hivatottak megoldásra vinni.

Wagner Ferenc.

Magánvélemény az órávázlatról. Óriási hiba a magyar pedagógiai irodalomban, hogy ritkán hallunk őszinte szót. A cikkírók nem merik őszintén kifejezésre juttatni gondolata-